

skab, hvor der ganske i Strid med de virkelige Forhold opstilles en Renteudgift og en Renteindtægt, som begge kun eksisterer paa Papiret? Det er sandt, at for Driftsregnskabet's samlede Resultat er det lige meget; den fingerede Udgift paa § 2 kommer igen som en fingeret Indtægt paa § 3, men hverken § 2 eller § 3 faar paa den Maade det mindste at gøre med Virkeligheden. Denne Fremgangsmaade har intet Sidestykke i private Forretningsregnskaber. Her forrenter man naturligvis sin Obligationsgæld og sin øvrige Gæld, og man giver Udbytte af sin Aktiekapital, men man beregner ikke Forrentning af saadanne Værdier, hvis Anskaffelse er foretaget paa Driften, og som saaledes i Virkeligheden forlængst er afskrevet. Det er ikke den Fremgangsmaade, man bruger i det private Forretningsliv, og saa vidt mig bekendt finder det heller intet Sidestykke i noget Statsbudget eller Regnskab; jeg har ikke fundet denne Form nogetsteds. Det giver jo ogsaa, naar man sammenligner vore Statsvirksomheders økonomiske Resultat efter Endesummerne, plus eller minus — og videre kommer saadanne Sammenstillinger, naar de foretages i Udlandet, saa godt som aldrig —, et helt forkert, et alt for ugunstigt Billede af denne Del af vor Statshusholdning, hvad der ogsaa praktisk kan have sine Ulemper.

Jeg skal paa ny understrege, at Forrentningsprincippet søges gennemført over hele Budgettet, ikke blot, hvor der er Tale om forretningsmæssigt drevne Virksomheder, ikke blot, hvor der er Tale om saadanne Formueværdier, hvis Erhvervelse er opført paa Formueparagraffen, § 26, men ogsaa om andre Formueværdier, der aldrig har passeret denne Paragraf, Formueværdier, der er tilvejebragt som Driftsudgifter og altsaa afskrevet paa det vedkommende Statsregnskab. Selv saadanne „Kapitalanbringelser“ kræves forrentet med 5 pCt. Men der er jo her Tale om Virksomheder, af hvilke man aldrig havde ventet sig nogen som helst Forrentning af Kapitalen eller noget som helst Udbytte. Det gælder f. Eks. Fængslerne, det gælder Hospitalerne, det gælder Undervisningsanstalterne, det gælder Militærbeholdningerne. Man faar derved Udgiften paa de forskellige Grene af Statshusholdningen til at svulme op paa en Maade, som ikke har noget med Virke-

ligheden at gøre og heller ikke noget med almindelige forretningsmæssige Regnskabsprincipper at gøre. Maaske er denne Opsvulmen til Tider af politiske Grunde ikke saa helt ukærkommen. Naar man f. Eks. under Krigsministeriet opfører en 5 pCt. Renteudgift af Arealer, Bygninger, Munderingssager, Heste, Vogne o. s. v., faar man derved Udgiften under dette Ministerium til at svulme op med ikke mindre end 6¼ Million. Det er muligt, at man ikke har noget imod det, for at faa Militæruddgiften til at se saa meget større ud, men korrekt er det efter min Mening ikke.

Jeg maa ligeledes stille mig meget tvivlende overfor Overførelsen af Arveafgiften til Formueregnskabet. Det udtrykker en smuk Tanke, nemlig den, at Arveafgiftens Udbytte rettest burde anvendes til Formueanskaffelse, men det er nu en Gang praktisk talt umuligt at skelne imellem, hvor en Statsudgift vandrer hen, om det er til det ene eller til det andet. Og desuden, det er inkonsekvent kun at ville overføre Arveafgiften til Formueregnskabet, hvis man endelig vil gaa den Vej; man kan anføre akkurat de samme Grunde til ligeledes til Formueregnskabet at overføre den almindelige Formueskat til Staten. Jeg tror, man har Grund til at se bort fra denne mere teoretiske Opstilling og hellere holde Statsindtægterne samlet paa een Paragraf ligesom tidligere. Det giver langt større Klarhed, bedre Oversigt. Jeg maa ligeledes anse det for tvivlsomt, om det er rigtigt at foretage den vilkaarlige Deling, der sker her under Statsbanerne, i de Anlæg, der skal forrentes paa Driften, og dem, som ikke skal. Der er opstillet et bestemt Kriterium i saa Henseende, men det er vilkaarligt, som den Slags Ting altid maa være, og jeg tror ikke, det er rigtigt at gennemføre en saadan Adskillelse.

Budgettets Anmærkninger med Hensyn til de tre forretningsmæssigt drevne Virksomheder, Statsbanerne, Postvæsenet og Telegrafvæsenet, erklæres for ikke at skulle være bindende for Ministeren. Jeg maa finde, at dette er en alt for stor Indskrænkning i Rigsdagens Myndighed over disse Budgetter. Navnlig naar man ser hen til Anlægsudgifterne til Nyanlæg, vil det i høj Grad berøve Rigsdagen dens berettigede Indflydelse paa disse Ting, naar